



ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ (2022 – 2024) ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ (2022 – 2030)

гр. Кюстендил, 2022 год.

Приет с Решение № 865 по протокол № 3.8 на Общински съвет - Кюстендил.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Плана за действие на Община Кюстендил (2022 – 2024) за изпълнение на Стратегията на област Кюстендил за равенство, приобщаване и участие на ромите (2022 – 2030) е рамков документ, който задава насоките за изпълнение на политиките за социално-икономическо приобщаване и участие на ромите. Общинският план е разработен в координация и субординация със стратегическите цели и приоритети на Стратегията на област Кюстендил за равенство, приобщаване и участие на ромите (2022-2030).

Плана за действие на община Кюстендил (2022-2024) е израз на политиката на Община Кюстендил чрез взаимодействие с местните общности да се подобряват социалноикономическите условия на живот на уязвимите малцинствени групи. В настоящия документ терминът „роми“ се използва като общ термин. Той включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Самоопределянето им също може да бъде различно. В България трайна тенденция е част от хората, които околното население възприема като роми, да се самоопределят като българи, турци, румънци и т.н. Не всички роми са обект на социално изключване, но всички те могат да станат обект на дискриминация и да бъдат лишени от права.

Общинският план за действие прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Общинският план за действие задава основни принципи на общинската политика за равнопоставено интегриране на българските граждани от ромски произход и за лица в неравностойно положение от други етнически групи, живеещи в сходна на ромите ситуация. Приложен е интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните специфики и нужди, с цел постигане на видима промяна на населените места.

Основен принцип при разработването на Плана за действие на община Кюстендил за изпълнение на Стратегията на област Кюстендил за равенство, приобщаване и участие на ромите (2022-2030) е ПАРТНЬОРСТВОТО и широките консултации с всички заинтересовани страни. Тяхното участие във всеки етап от процеса на подготовка на документа е в стремеж за отразяване на реалните нужди и значими проблеми на общността, имащи пряко отношение към социално-икономическото развитие на Община Кюстендил, както и обхващане на всички възможни решения.

Финансирането на изпълнението на дейностите ще се осъществява в рамките на утвърдените бюджети, както и със значителен размер на средства от европейски фондове. Общинският план за действие е отворен стратегически документ, който подлежи на допълнение и актуализиране. Основните приоритети на плана за действие на Община Кюстендил (2022-2024) са:

- Образование;
- Здравеопазване;
- Заетост;
- Жилищни условия;
- Върховенство на закона и недискриминация;
- Култура и медии.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ

В общинския и областен център гр. Кюстендил, квартал "Изток" е единствен жилищен район с компактно ромско население, който по експертни данни наброява около 12 000 души.

В Община Кюстендил са създадени условия за равноправно интегриране на ромите и българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществения и икономически живот, чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп, права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряването качеството на живот при спазване на принципите за равнопоставеност и недискриминация.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ПОЛОЖЕНИЕ ПО СЕКТОРИ.

3.1. ОБРАЗОВАНИЕ

Акцент в образователната политика на Община Кюстендил е достъпът до образование на всички подлежащи на задължително предучилищно и училищно обучение. В рамките на гр. Кюстендил съществува обособен квартал „Изток“ с ромско население. Освен филиал на детска градина „Мечта“ в квартал „Изток“ функционира и Шесто ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ база 2, в които се обучават само деца и ученици от ромския етнос. Децата от квартала посещават изградените училище и детска градина, в които преодоляването на десегрегацията се затруднява от териториалната изолация на квартала. В НУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Раждавица се обучават деца от социално слаби семейства на ромския квартал „Изток“, както и от ромските квартали в град Дупница. Училището разполага и с общежитие. Учениците се извозват до училището в понеделник и се връщат по домовете им в петък. Деца от кв. „Изток“ се обучават и в общините Трекляно и Невестино. В община Кюстендил от 2008 година тече процес на десегрегация на ромските деца, който продължава и днес. Учениците са насочени в средишните градски училища, като се осигурява транспорт за извозването им от кв. „Изток“ до училищата в града и обратно. От всички ученици в община Кюстендил през 2022/2023 учебна година около 21.5% са ромите-ученици. 62% от ромските деца учат в градски училища, а останалите 38% учат в ромския квартал. Положителна тенденция е, че 39% от ромските ученици учат в средни училища. Най-голям е процентът на обучаваните роми в ПГСС „Св. Климент Охридски“, ПГЛП „Владимир Димитров – Майстора“ и ПТГ „Джон Атанасов“. Страх от непознатото, неувереност, липса на самочувствие, опасяване от дискриминация са основни фактори, които затрудняват интеграцията на учениците от ромския етнос. През 2022/2023 учебна година над 260 ученици от кв. „Изток“ учат в основните училища в града. Тези ученици показват добри резултати и добре се вписват в градските училища. За повишаване на образователните 5 от 38 резултати на учениците от изключителна важност е и квалификацията на педагогическите кадри за работа в мултикултурна образователна среда. Отпадане на ученици, т.н. „ранен брак“, ниски резултати на външното

оценяване- това са основните негативни страни на учениците в училището в кв. „Изток“ и тази тенденция е постоянна.

През 2018 година, след направени проверки от Община Кюстендил, са закрити трите подготвителни групи към училището в кв. „Изток“, поради изключително ниска посещаемост и децата са насочени към Детска градина „Мечта“, която се намира в същия квартал. В началото на 2020 година е извършена и оптимизация на групите за целодневна организация на учебния ден (ЦОУД) в посока намаляването им. Създадени са сборни групи за ЦОУД. Отново причината е неприсъствие на учениците в часовете за ЦОУД. В училището в ромския квартал често усилията са насочени към първоначалната грамотност и в повечето случаи в усвояването на основни навици и умения, а резултатът е ниски образователни резултати на болшинството от учениците. Затова тези ученици не могат да се класират при кандидатстване след завършено основно образование в ПМГ „Проф. Емануил Иванов“ и ЕГ „Д-р Петър Берон“. Записват се основно в ПГЛП „Владимир Димитров – Майстора“, ПГСС „Св. Климент Охридски“ и ПГТ „Джон Атанасов“. Една част от завършилите Шесто ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, база 2 в кв. „Изток“ не продължават образованието си. В тази връзка извършената оптимизация на основните училища през 2020 г. е с цел учениците от I до IV клас да останат в сградата на училището в кв. „Изток“, а учениците от V до VII клас постепенно да бъдат насочени към основните училища в града при спазване на чл. 12 от ЗПУО. В началния етап е желателно детето да учи в училище в близост до дома си. В по-горните класове опитът показва, че по-добрият вариант е да се избере десегрегирано училище с цел по-добра интеграция и социализация. Така се гарантира равен достъп до качествено образование за учениците от ромското малцинство, съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от ромския етнос и се спомага за успешната им личностна, професионална и социална реализация.

С Решение № 424/29.04.2021 г. на Общински съвет – Кюстендил е въведено задължително предучилищно образование на децата на 4-годишна възраст в детските градини на територията на община Кюстендил, считано от 2021/2022 учебна година. Обхващането в детска градина на децата на 4 години е важно за езиковото, когнитивното, емоционалното и социалното им развитие. Заедно с обучението, възпитанието и социализацията се осигурява 6 от 38 и редовна грижа, здравословна храна и контролирани хигиенни условия. В същото време се дава възможност на родителите да са активни на пазара на труда. Задължителното предучилищно образование помага за преодоляване на обучителните затруднения чрез ранно идентифициране на потребностите на децата, предотвратява натрупването на дефицити, а в последствие и отпадането им от образователната система. Включването в предучилищното образование е и стъпка към интегриране на децата, чийто майчин език е различен от българския. Необходимо е тяхното активно участие и редовно посещение на подготвителната група, за да могат да достигнат равнище на владение на езика, което да им позволи успешно начало и представяне в училищното обучение. За осигуряване на достъп до качествено обучение в мултикултурна среда в община Кюстендил се осъществява:

- Безплатна детска градина за децата от 2013 година;
- ЦОУД във всички основни и начални училища в общината. ЦОУД е ефективна мярка за подобряване качеството на образование, като особено ясно е изразен ефектът по отношения на деца от рискови групи;
- Безплатни закуски за децата (5-6 г.) и учениците (I-IV клас);
- Безплатен транспорт за ежедневно извозване на децата и учениците от ромския квартал „Изток“ до детските градини и училища в града;

- Включване на учениците в различни и модерни извънкласни форми според интересите и нуждите им;
- Използване възможностите на общински Център за свободното време; - Кариерно ориентиране и консултиране на ученици при избора на професия, при преходите в рамките на образователната система или от образование към заетост;
- Провеждане на допълнителни занимания с деца и ученици, за които българският език не е майчин. Осигурява се и допълнително обучение на децата и учениците с проблеми в усвояването на учебния материал;
- Периодично усъвършенстване на интеркултурната компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти за работа с деца билингви, опазване на бита и етническите особености;
- Назначаване на лица от ромски произход в училищата и детските градини-помощник на учителя, организатор-обучение, помощник-възпитател в детска градина, възпитател в училище, образователен медиатор, охрана, чистач-хигиенист, работник в кухня. Назначените в образователните 7 от 38 институции образователни медиатори работят с родителите в уязвимите общности за повишаване на мотивацията за участие в образователния процес;
- Изготвена Наредба за прием на учениците в първи клас в училищата на територията на община Кюстендил с регламентираны условия за прием на учениците от ромския етнос в училищата в града;
- Разработване и прилагане на Училищна програма за превенция на отпадането от всяко училище;
- Разработване и прилагане на Програма за работа с родителите във всяка образователна институция;
- Ежегодно провеждане на „Ден на отворените врати“ за запознаване на ученици и родители от ромски произход с организацията и приема в първи клас;
- Участие на ученици от ромския етнос в лятно училище;
- Включване в Обществения съвет към училището/детската градина на родители-роми;
- Включване в Училищното настоятелство на родители-роми;
- Изпълнение на механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна училищна възраст;
- Срещи и разговори на учителите, педагогически съветник, помощник на учителя, обществен възпитател, директор с отпаднали ученици и техните родители.

3.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Негативните тенденции, свързани със здравословното състояние на лицата от ромски произход, са: висока заболяемост, висока смъртност, ниска продължителност на живот, здравна неосигуреност, липса на здравна култура и незадоволителни нагласи сред ромската общност за интегриране към общо профилактичните дейности за по-добро здраве. Изключително сериозен проблем представляват инфекциозните заболявания, а високата населеност на кварталите с преобладаващо ромско население затруднява изолацията на вирусоносителите и заболяванията често приемат епидемичен характер. В много части на ромската общност, здравето не се възприема като главен приоритет. Голям процент от ромите считат за здраве отсъствието на болест. Здравето се превръща в грижа само при наличието на симптоми и възпрепятстващи последствия, поради това понятието за превенция и профилактика

на здравословното състояние почти напълно отсъства. През последните години се наблюдава увеличение на процента на разкриване на заболяемостта от туберкулоза и полово предавани инфекции, вследствие на изпълнение на програмите за Подобряване контрола на туберкулозата и Превенция на ХИВ/СПИН в ромска общност. Въздействието на програмите е положително, води до намаляване на рисковото поведение сред уязвимите групи, осигуряване на достъп на целевите групи и хората, живеещи с ХИВ/СПИН и туберкулоза до грижи и качествено лечение.

Детската смъртност за областта е трайно по-ниска от средната за страната в последните 8 години, но през 2020 година основната причина за смъртност са някои състояния, възникващи през перинаталния период. Предпоставки за това са: ниска здравна култура, ниска възраст, лош социален статус на голям процент от бъдещите майки в региона, принадлежащи май-често към ромската етническа група.

За намаляване на детската смъртност от посочения клас заболявания е необходима превенция, обхващаща младите жени- потенциални майки сред уязвимите етнически групи, свързана с обучителни програми, както и ранна регистрация, и проследяване на бременността.

Достъпът до здравни услуги се гарантира чрез посредничеството на здравните медиатори, които са свързващо звено между лицата от ромския етнос и системата на здравеопазването.

В община Кюстендил са назначени 4 здравни медиатори. С цел преодоляване съществуващите рискове за неравномерното разпределение е приета Наредба № 1/19.07.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори на министъра на здравеопазването. Усилията на Министерството на здравеопазването (МЗ) са съсредоточени в разширяването на мрежата от здравни медиатори, назначени по делегиран бюджет.

Сериозен проблем за достъпа до медицински услуги е здравното осигуряване. По данни от изследвания, проведени в кв. „Изток“, една малка част от хората в работоспособна възраст работят на постоянен или временен трудов договор, по социалните програми за заетост или в личен бизнес. Друга малка част от тях- трябва да се самоосигуряват, но в мнозинството от случаите не го правят или поне- не системно. Голяма част от незаетите са на социално подпомагане и получават здравни осигуровки от държавния бюджет.

В квартал „Изток“ има медицински център за прегледи и консултации за жителите от квартала.

През 2016 г. със Заповед на министъра на МТСП е разкрит Център за обществена подкрепа с адрес гр. Кюстендил, кв. „Изток“ ул. „София“ № 6а с капацитет 40 потребители, чиято дейност е насочена към деца и младежи 0-18 години, техните семейства и близко обкръжение от ромския етнос, които живеят в социална изолация и структурна бедност, деца необхванати от образователната система, социално negliжирани деца, които са идентифицирани като деца в риск. Към целевата група като основни потребители се включват също бременни жени, на които се предоставя индивидуално консултиране и програма за развитие на родителски капацитет.

От 01.08.2016 г. е разкрит Център за услуги за ранно детско развитие /ЦУРДР/, който се финансира по проект „Услуги за ранно детско развитие в община Кюстендил“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M90P001-2.004 „Услуги за ранно детско развитие“, приоритетна ос 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 -2020 г.

Целта на проекта е да се повиши общото благосъстояние на децата, чрез предоставяне на комплексни медико-социални и образователни услуги и

предотвратяване на социалното изключване, както и ограничаване на предаването на бедността между поколенията.

В центъра работи мултидисциплинарен екип от 20 експерти, които предоставят следните услуги:

- индивидуални и групови консултации
- формиране и развитие на родителски умения и Семейно консултиране и подкрепа
- допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище
- мобилна работа за децата - превозване на деца, родители и бъдещи родители, които живеят в селата на Община Кюстендил или в по-отдалечени квартали

От месец август 2020 г. в Община Кюстендил се предоставя социалната услуга „Център за работа с деца на улицата“ (ЦРДУ) с капацитет 20 места в изпълнение на Договор № BG05M9OP001-2.029 – 0004 проект „Център за работа с деца на улицата“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.029 „Интегрирани действия за устойчиво градско развитие“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

Центърът предоставя комплекс от социални услуги, свързани с превенция на попадането на деца на улицата и отпадане от училище, социална рехабилитация и интеграция на деца, живеещи трайно или частично на улицата, чрез индивидуална работа с детето и неговото семейство, семейно консултиране и подкрепа, медицински и санитарно-хигиенни услуги, ограмотяване на децата, обучение в родителски умения.

Основна цел на специалистите в услугата е да се осигури закрила и защита на децата в риск, осигуряване на подкрепа на родителите за отглеждане на детето в сигурна и стабилна семейна среда, предоставяне на дневна грижа и осигуряване на условия за равен достъп на всяко дете до цялостната мрежа от здравни, социални и образователни услуги и придобиване на социални умения.

Безвъзмездни услуги за деца и лица от уязвими групи се предоставят и от Комплекс за социални услуги /КСУ/ – Кюстендил в лицето на 6 бр. социални работници, които работят директно с физически лица, двойки, семейства или малки групи. Центъра за интегрирани услуги към КСУ-Кюстендил предоставя услуги в домашна среда на лица с ТЕЛК/НЕЛК с определена чужда помощ от 90 до 100 % на територията на общината, чрез изпълнение на механизма за лична помощ.

През 2022г. е разкрит и ЦЕНТЪР ЗА УСЛУГИ – ХЪБ 1 И МОБИЛНИТЕ ХЪБ 2 И ХЪБ 3“ по проект № BGLD-2.003-0004 „Образование и грижи в ранна детска възраст в Община Кюстендил“, финансиран с Договор № BGLD-2.003-0004-C01 по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021г.

„Центъра за услуги – ХЪБ 1 и мобилните ХЪБ 2 И ХЪБ 3“ предоставят подкрепа на деца от уязвими групи, включително от ромски общности в ранна детска възраст и техните семейства за подобряване на достъпа до здравна грижа, формиране на родителски умения, подобряване на семейната среда, повишаване на училищната готовност на децата за включване в образователната система, като се цели да се ограничи и предаването на бедността между поколенията. Комплексът от услуги ще се прилага гъвкаво, чрез един стационарен и два мобилни екипа.

Комплексните интегрирани мерки са насочени към подобряване на достъпа до образование, опазване на здравето и развитие на социални умения за деца на

възраст 0 – 6 г., които не посещават/нямат достъп до детска градина или ясла, или живеят в изолирани селски/градски и/или бедни райони с концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация.

За последните 5 години в Община Кюстендил се реализираха много проекти както с европейско, така и с национално финансиране, чиито фокус е съсредоточен изцяло в сферата на социалните услуги. Полагат се сериозни усилия в сектора, за да може успешно да се завърши процесът на деинституционализация и социално включване на деца и пълнолетни лица от уязвими групи.

С цел преодоляване съществуващите рискове за неравномерното разпределение е приета Наредба № 1/19.07.2020 г. за изискванията за дейността на здравните медиатори на министъра на здравеопазването. Усилията на Министерството на здравеопазването (МЗ) са съсредоточени в разширяването на мрежата от здравни медиатори, назначени по делегиран бюджет.

3.3. ЗАЕТОСТ

Безработицата и нарушеният достъп до заетост е основният проблем за осигуряване на нормален стандарт на живот. Ограниченият брой работни места в община Кюстендил се дължат на: 1) малкият брой предприятия, осигуряващи заетост и съответно липса на алтернативни работни места; 2) затваряне на предприятията в резултат от икономическата криза и/или намаляване на работното време; 3) загуба на работни места за заетите извън общината – напр. в София град и други съседни области. Част от безработните не поддържат регистрацията си, ако няма базирани териториални структури на Агенцията по заетостта и се налага да пътуват.

Друг проблем е, че самите граждани не са и мотивирани да търсят услугите на ДБТ и след изтичане на периода на подпомагане, тъй като нямат доверие, че ще получат преквалификация, която би им помогнала при търсене на работа. Достъпът до заетост е най-силно ограничен за няколко специфични групи безработни: хора с основно и по-ниско образование; безработни младежи на възраст 18 – 29 години; хора в предпенсионна възраст; хора с увреждания в трудоспособна възраст; както и за хора от етническите малцинства. Безработицата и ниските доходи в семействата рефлектират директно върху следните групи с ограничени ресурси за автономност, пряко зависими от своите близки:

- Деца, в многодетни семейства;
- Деца на самотни родители;
- Хора с увреждания – деца и възрастни;
- Майки с деца;
- Деца от ромски произход.

Във връзка с размера на доходите на хората в пенсионна възраст могат да се изведат следните групи:

- Хора с минимални и близки до минималната пенсия;
- Самотни възрастни хора с ниски пенсии;
- Възрастни хора с безработни деца в домакинството

Интегрирането на икономически неактивните лица от ромски произход на пазара на труда и активното им включване в заетост е от съществена важност за намаляване на високото ниво на безработицата сред тях. Ниското образователно и квалификационно ниво обуславят ограничените им шансове на пазара на труда, за което са необходими целенасочени мерки и дейности с цел повишаване на

пригодността за заетост и обучение, чрез насърчаване и мотивиране за включването им в различни обучения, програми и проекти за заетост.

Безработицата и нарушеният достъп до заетост е основният проблем за осигуряване на нормален стандарт на живот. Успешната интеграция на пазара на труда и повишаване на пригодността за заетост на групите в неравностойно положение на пазара на труда е един от основните приоритети на активната политика по заетостта.

Чрез прилагането на комплекс от мерки за подпомагане на бързи и качествени преходи от неактивност и безработица към заетост или от образование към заетост, се цели успешната интеграция на тези лица, както на пазара на труда, така и в социално-икономическия живот на страната.

3.4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Нерешен остава проблемът с незаконно строителство, несъобразено със строителните правила, високата гъстота на населението и пренаселеността в жилищата. Това поставя висок процент от ромските домакинства в постоянен риск от премахване на единствените им жилища и превръщането им в бездомници.

Продължаващ е и проблемът с липсата на законови мерки за осигуряване на алтернативно жилище в случаите на премахване на единствен дом.

Основните дейности на Община Кюстендил са насочени към подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата инфраструктура в квартала.

Община Кюстендил разполага с 11 къщи от типа къщи-близнаци, находящи се в кв. „Изток“, като в тях са настанени 11 нуждаещи се ромски семейства. Къщите представляват едностайни жилища, състоящи се от една стая с кухненски бокс, като всички наематели ползват общ двор.

Община Кюстендил разполага и с 11 апартамента в два високоетажни блока в кв. „Изток“, като в тях са настанени пет нуждаещи се ромски семейства.

В по-голямата си част ромите живеят капсулирано и бедно. Често в една къща живеят няколко семейства. Община Кюстендил непрекъснато полага усилия за подобряване на инфраструктурата на кв. „Изток“, като се планират и реализират редица инициативи. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

Над 70% от сградите са незаконно изградени, като не отговарят на стандартите и нормативните изисквания. За територията на квартала съществува одобрен ПУП/ПЗ и ПР/, който не може да бъде приложен, поради изградените незаконно масивни, полумасивни и паянтови сгради по цялата територия на квартала.

Част от домакинствата имат и правни проблеми по отношение на сигурността на обитаването. Те заявяват, че има опасност всеки един момент да бъдат изгонени от жилището си, което очевидно не обитават на основание, което им позволява да бъдат защитени от евикция.

Малко над 40% от домакинствата са недоволни или много недоволни от обитаването от тях жилища. Близко 60% от домакинствата са готови да кандидатстват за настаняване в общински социално жилище, ако е появи такава възможност.

Доходите на домакинствата в кв. „Изток“ са като цяло ниски и много от тях не успяват да обслужват редовно сметките си за комунални услуги. Част от най-нуждаещите се от жилище живеят в условия, при които нямат достъп до комунални услуги и съответно – не им се налага да плащат такива сметки. Трябва да се има предвид обаче, че при евентуалното им преместване в социално жилище, където такива сметки вече ще трябва да се плащат редовно, могат да възникнат сериозни проблеми, ако на тези домакинства не бъде предоставена и допълнителна подкрепа

под формата на участие в програми за заетост, социално консултиране за управление на ресурсите и домакинския бюджет.

3.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Върховенството на закона, гарантирането на живота, достойнството и правата на личността в условията на равнопоставеност и недопускането на дискриминация, основана на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние са базисни принципи в една демократична и правова държава.

В квартал „Изток“ в гр. Кюстендил има полицейски участък, като почти всички негови служители са преминали различни обучения за работа в мултиетническа среда.

Основните дейности са насочени към:

- Осигуряване на добро функциониране и развитие на правната уредба, на институционалните структури и на инструментариума за защита от дискриминация, с което да се повишат гаранциите за ефективна защита на правата на ромите, тяхната равнопоставеност, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.
- Осъществяване на интегриране на потребностите, проблемите и правата на ромите в интеграционни правителствени и секторни политики и едновременно с това предприемане на временни насърчителни (позитивни мерки), за преодоляване на дискриминативни практики и постигане на равнопоставеност във всички обществени сектори.
- Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.
- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.
- Повишаване на административния капацитет и чувствителността на служителите и управленския състав в администрацията на всички нива по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетническа и мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане на политики за интеграция на ромите. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи.
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.
- Насърчаване на равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена.
- Засилване на работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.
- Засилване на работата със семействата от ромски произход и друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.

- Машабни разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация.

Социалната профилактика на правонарушенията сред подрастващите остава основен приоритет в дейността на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните - гр. Кюстендил / МКБППМН/. МКБППМН организира и координира социално-превантивна дейност, издирва и установява малолетните и непълнолетните, които се нуждаят от помощи взема мерки за тяхната социална защита и развитие; съдейства на лицата, излезли от поправителните институции, за уреждане на основните им битови, трудови и социални проблеми. Консултативният кабинет към МКБППМН извършва консултативна, възпитателно-корекционна дейност с деца от 8 год. до 18 год. и техните родители, както и дейности по програми и проекти, свързани с превенцията на престъпността.

Налице са позитивни практики в дейността на Община Кюстендил, съвместно с неправителствени организации и отговорните институции, гарантиращи правата на гражданите, като провеждането на разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация и осмислянето на правата и задълженията от представителите на ромската общности, които ще намерят развитието си в бъдеще.

3.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Над 90% от реализираните на територията на община Кюстендил програми, дейности и културни събития са със свободен вход или се провеждат на територии с неограничен достъп. Всички провеждани културни събития позволяват свободен досег до култура, независимо от полов, етнически или социален статус. За осъществяването на съответните културни проекти Община Кюстендил работи активно с културни институти, читалища и неправителствени организации, които създават предпоставка за общуване и изграждане на контакти, дарителски акции, културна и социална интеграция, включително и на хора в риск, неравностойно положение, етнически общности и други. Община Кюстендил насочва ресурси и отделя внимание на съвместната дейност между администрацията и активно работещите институции и организации, развиващи дейности за борба с ксенофобията, расизма, антиромските нагласи и езика на омразата в медийното пространство. Работи се активно за насърчаване на творческото развитие на представители на общността, като стимулира ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.

На територията на община Кюстендил са регистрирани 40 читалища, от които две специализирани в работата с малцинствените групи от ромски произход- НЧ „Димитър Пешев 2014“ и НЧ „Васил Левски 1965“. Дейността на читалищата е обезпечена с държавна и общинска субсидия. Те са културно-просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции. Развиват активна библиотечна дейност, съхраняват и развиват ромската култура и изкуство, стимулират участието на ромските общности в културния живот на региона. Стимулират включването на отделни творци и творчески колективи в чествания на бележити дати и годишнини, празници и събития, включени в Културния календар на Община Кюстендил. Работят за съхраняване и развитие на любителското художествено творчество и за завоюваните позиции за работа с различни възрастови групи, и привличане на млади хора, като важен фактор за насърчаване на социалната промяна.

Читалищата работят в сътрудничество и партньорство с Общината, с културните и образователните институции, с представители на бизнеса и НПО за реализиране на съвместни програми и проекти.

Подкрепа в реализация на социални проекти в сферата на културата и медиите, Община Кюстендил оказва на културните институти, развиващи дейност на територията на общината – Регионален исторически музей „Акад. Йордан Иванов“, Регионална библиотека „Ем. Попдимитров“, Художествена галерия „Вл. Димитров - Майстора“ и Общински драматичен театър. Институтите работят с цел подобряване на качеството на живот на отделния гражданин и стимулиране на творческото и иновативното мислене, създават сплотени и приобщаващи общества, независимо от етническите или социални различия между отделните потребители на култура.

IV. ПРИОРИТЕТИ НА ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ, В ПОЛИТИКАТА ЗА ПРИОБЩАВАНЕ, РАВЕНСТВО И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ:

ПРИОРИТЕТ 1: ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Оперативната цел, свързана с този приоритет е създаването на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование на деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Общи цели:

1. Повишаване броя на обхванатите деца и ученици в задължително предучилищно и училищно образование и намаляване на дела на отпадналите и преждевременно напусналите училище- ефективен обхват, включване и реинтеграция. Продължаване прилагането на междуинституционални мерки и действия по Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължително предучилищно и училищно образование.

2. Създаване на условия за реализиране на мерки за превенция, предотвратяване и преодоляване процеса на вторична сегрегация.

3. Съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

4. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.

5. Насърчаване на участието на лицата от уязвими групи в продължаващо обучение и/или професионална квалификация, включително чрез неформално и информално образование, включване във форми на образование и обучение и лица, които не са завършили средно образование.

6. Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители – доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици от ромския етнос и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и обществото.

7. Повишаване на допълнителната квалификация на педагогическите специалисти и непедagogически персонал за работа в мултикултурна образователна среда.

Необходимо условие за осъществяването на тези цели е и активното сътрудничество между детските градини и училищата с държавните и местните органи в социалната и здравната сфера, с образователните медиатори и местните общности.

ПРИОРИТЕТ 2: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Равнопоставеност в достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими етнически общности, с концентрация на бедност.

Целите, свързани с този приоритет, са насочени към активна промоция на здравето и превенция на хроничните незаразни болести и социално значими болести, и активното подпомагане на уязвимите групи да получат ефективен достъп до здравни грижи и здравно обслужване, а именно:

1. Подобряване на майчиното и детското здравеопазване. Системно провеждане на дейности, осигуряващи здравните аспекти на детското развитие.

2. Подобряване на достъпа до качествено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост.

3. Повишаване на информираността в Община Кюстендил на общественото здраве.

4. Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по отношение провеждането на ваксинопрофилактиката и разширяване обхвата на ваксинираните лица с оглед изпълнение на имунизационния календар, националните програми и поддържане на висок имунизационен обхват.

Достъпът до здравни услуги се гарантира чрез посредничеството на здравните медиатори, които са свързващо звено между уязвимите групи от населението и системата на здравеопазването.

ПРИОРИТЕТ 3: ЗАЕТОСТ

Успешната интеграция на пазара на труда и повишаване на пригодността за заетост на групите в неравностойно положение на пазара на труда е един от основните приоритети на активната политика по заетостта. Чрез прилагането на комплекс от мерки за подпомагане на бързи и качествени преходи от неактивност и безработица към заетост или от образование към заетост се цели успешната интеграция на тези лица, както на пазара на труда, така и в социално-икономическия живот на страната.

Превантивният ефект срещу социалното изключване и маргинализацията заемат особено важно място в политиката по заетостта. Икономически неактивните лица, вкл. ромите са потенциална работна сила на пазара на труда. Тяхното интегриране на пазара на труда и активно включване в заетост ще продължи с прилагането на подходящи целенасочени действия.

Равен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и

повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване ще бъдат постигнати при изпълнение на следните стъпки:

1. Квалификация и преквалификация на безработни роми в съответствие с професии, търсени на пазара на труда;

2. Насърчаване на дуалното обучение, стажуването и чиракуването, както и валидирането на придобитите умения;

3. Подкрепа за придобиване и усъвършенстване на дигитални умения и компетенции сред търсещите работа лица, с фокус върху младежите и продължително безработните;

4. Повишаване на участието на жени от уязвимите общности на пазара на труда, с фокус върху уязвимите възрастови групи 18-29 и 55+ г.;

5. Насърчаване на предприемачество и собствен бизнес за групи в неравностойно положение на пазара на труда;

6. Активиране на продължително безработни и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство;

7. Подобряване достъпа до заетост и обучение чрез интегрирано предоставяне на услуги по заетост и социални услуги;

8. Насърчаване на работодателите да създават работни места за групи в неравностойно положение;

ПРИОРИТЕТ 4: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Подобряването на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги ще се постигне чрез:

1. Установяване на работещ механизъм за оценка на жилищния фонд в зони с компактно ромско население;

2. Актуализация/изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;

3. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура, реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.;

4. Осигуряване на условия за придобиване на финансово достъпни жилища и условия за въвеждане на алтернативни модели на социални жилища за домакинства от зоните с концентрация на бедност;

5. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително извеждане на уязвими ромски семейства от домовете, които обитават;

6. Разширяване на законния достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност;

ПРИОРИТЕТ 5: ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ

Върховенството на закона, гарантирането на живота, достойнството и правата на личността в условията на равнопоставеност и недопускането на дискриминация, основана на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние са базисни принципи в една демократична и правова държава.

Въпреки нормотворческите усилия на държавата, ромите продължават да се сблъскват с дълбоко вкоренени негативни обществени нагласи и предразсъдъци. Социалната изолация прави тяхната маргинализация социално приемлива и засилва антиромските нагласи. Продължава крайната бедност, безработицата, ниското ниво на образование в сегрегирани училища и класове, неадекватните жилищни условия, лошото здравеопазване и благосъстояние сред част от ромското население, които поставят в неравноправно положение представителите на тези общности.

Всичко това създава необходимост от гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защитата на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“, с подцели:

1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.

2. Повишаване на институционалната култура и експертния капацитет на публичните институции по отношение на политиките за разнообразие, равнопоставеност, достойнство и основни човешки права на ЕС.

3. Повишаване на капацитета на правоприлагащите органи по отношение на борбата с престъпленията и проявите на дискриминация, насилие и омраза, основани на етническа принадлежност.

4. Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в обществения живот.

5. Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и защита правата на децата.

6. Повишаване на гражданското участие и информираност за гражданските права и задължения на лицата, живеещи в зоните с концентрация на бедност.

7. Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.

8. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез различни форми, включително и спорт.

ПРИОРИТЕТ 6: КУЛТУРА И МЕДИИ

Ромската култура е част от европейското културно пространство и част от културното многообразие в страната. Опазването на културното наследство на ромите, насърчаването на творческото развитие, културното взаимодействие и участието в културния живот на страната имат решаваща роля за социалното сближаване.

Целите в приоритета са насочени към подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността. Общи цели:

1. Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност.
2. Насърчаване на творческото развитие на представители на общността.
3. Стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.
4. Преодоляване на „езика на омразата“ и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

V. ТАБЛИЦА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ 2022-2024 Г.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Подцели:

1. Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми.
2. Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.
3. Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.
4. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.
5. Насърчаване на участието на лица от уязвими групи, включително роми, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование.

Мерки	Дейности	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1. Обхващане на деца от уязвими групи, включително роми, във форми на образование и грижи в ранна детска възраст и осигуряване на	1.1. Провеждане на обучение за овладяване на български език за деца, чиито език не е майчин. 1.2. Провеждане на кампании за	2022 - 2024	Община Кюстендил, Училища, Детски градини, РУО Отдел “Закрила на детето” РУ на МВР	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти В рамките на утвърдените	Брой сформирани групи за обучение Брой обучени деца Брой проведени кампании.

непрекъснатост на обучението в задължително предучилищно образование за 4-,5- и 6-годишните деца.	повишаване осведомеността на ромските родители относно ползите от образование от най-ранна детска възраст.		Социални услуги НПО	бюджети и/или проекти	
2. Осигуряване на непосредствен и непрекъснат достъп до образователната система на деца и ученици, в задължителна предучилищна и училищна възраст чрез дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	2.1. Създаване на условия за усвояване на български език на ученици и деца от етническите малцинства в училища и детските градини в община Кюстендил. 2.2. Осигуряване на транспорт за учениците от кв. „Изток“ до образователните институции в град Кюстендил и обратно. 2.3. Приобщаване на родителите към образователната среда и създаване на мотивация за образование на децата им.	2022 - 2024	Община Кюстендил, Училища, Детски градини, Регионално управление на образование то - Кюстендил Отдел “Закрила на детето” към Дирекция “Социално подпомагане” -Кюстендил, РУ на МВР Социални услуги НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти НП „Подпомагане на общините за образователна десегрегация“ В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой на учениците, продължили образованието си. Брой ученици Брой родители, включени в дейности за осъществяване на образователната интеграция на децата и учениците.
3.Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на	3.1.Създаване на условия за индивидуална работа с деца и ученици от етническите малцинства в училища и детски градини в община Кюстендил.	2022 - 2024	РУО– Кюстендил Социални услуги НПО Училища Детски градини	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой обхванати деца и ученици в риск от социална изолация

ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система.	3.2. Индивидуална педагогическа подкрепа за деца със специални образователни потребности.	2022 - 2024	РЦПППО-Кюстендил, Училища Детски градини Образователни медиатори	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой индивидуални програми
	3.3. Оказване подкрепа на ромите и други лица от уязвими групи за завършване на средно образование.		Община Кюстендил РУО Училища	Не се изисква допълнително финансиране	Брой лица завършили средно образование.
	3.4. Включване на деца и ученици от етническите малцинства в извънкласни дейности, насочени към усвояване на социални знания и формиране на чувство за идентичност и национално самосъзнание.		Община Кюстендил РУО Училища	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой деца и ученици, включени в извънкласни дейности.
4. Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети, включително през ваканциите, за преодоляване на пропуски в овладяване на учебното съдържание, както и за успешно	4.1. Предприемане на действия за недопускане отпадане на ученици в задължителна училищна възраст.	2022 - 2024	Община Кюстендил РУО Училища	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой ученици в риск от отпадане от образованието.
	4.2. Дейности за ученици от уязвими групи, в това число ромите, за подкрепа на		Училища ЦПЛР-ОДК-кариерни консултанти	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Процент записани ученици в гимназиален етап

представяне на НВО и ДЗИ за ученици от уязвими групи, в това число роми.	продължаване на образованието им в гимназиален етап. 4.3. Информиране, мотивиране и подготовка на ученици от ромската общност в гимназиален етап за продължаване на образованието във висши училища.		Училища ЦПЛР-ОДК-кариерни консултанти	Не се изисква допълнително финансиране	Брой ученици, приети във висши учебни заведения.
5. Осигуряване на подходяща подкрепа на образователни институции с концентрация на деца и ученици от ромския етнос спрямо установените потребности.	5.1. Дейности за съвместно участие на деца и ученици от образователни институции с преобладаващи ученици от ромския етнос и образователни институции с деца и ученици от мнозинството. 5.2. Назначаване на образователен медиатор/социален работник в училищата.	2022 - 2024	РУО Община Училища Детски градини Училища	В рамките на утвърждения бюджет и/или проектно финансиране В рамките на утвърждения бюджет и/или проектно финансиране НП„Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници“.	Брой проведени инициативи и брой участници в тях. Брой назначени образователни медиатори/социални работници.
6. Повишаване и надграждане на знанията, уменията и компетентностите на	6.1. Обсъждане на конкретни казуси.	2022 - 2024	РУО Община Училища Детски градини	В рамките на утвърждения бюджет и/или проектно финансиране	Брой обхванати и обучени специалисти и други служители в ДГ и училища.

педагогическите специалисти и непедagogическия персонал за работа в среда на многообразие и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи, чрез обучения.	6.2. Популяризиране на добри практики за работа с деца и ученици от ромската общност.		РУО Община Училища Детски градини	Не се изисква допълнително финансиране	Брой проведени инициативи.
--	---	--	---	--	----------------------------

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Подцели:

1. Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност.
2. Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост.
3. Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи.
4. Развитие на концепцията за здравна медиация.
5. Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по предпазване от ваксинапредотвратими заразни заболявания с цел повишаване на обхвата на подлежащите лица по националния имунизационен календар целевите групи по националните ваксинационни програми и поддържане на висок имунизационен обхват.

Мерки	Дейности	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1. Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети по населени места с компактно ромско население.	1.1. Осигуряване на специалист гинеколог за осъществяване на прегледи.	2022 - 2024	РЗИ, здравни медиатори Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой осъществени акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население.

	1.2. Информирани и консултиране на за необходимост от профилактични прегледи.	2022 - 2024	РЗИ, здравни медиатори Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой проведени консултации на терен и обхванати лица.
2. Провеждане с мобилни екипи на имунизации съгласно Националния имунизационен календар на лица до 18 г., без избран ОПЛ.	2.1. Мобилна работа и кампания за повишаване на информираността сред рисковите групи.	2022 - 2024	РЗИ здравни медиатори Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой проведени консултации на терен и обхванати лица.
3. Провеждане на профилактични прегледи на деца с мобилни педиатрични кабинети.	3.1. Информирани и консултиране на деца и родители, за необходимост от ОПЛ и профилактики.	2022 - 2024	РЗИ, здравни медиатори, Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой проведени консултации на терен и обхванати лица.
4. Провеждане на скринингови изследвания с мобилен мамограф за превенция на рака на млечната жлеза.	4.1. Кампания за повишаване на информираността сред рисковите групи за борба с рака.	2022 - 2024	РЗИ, здравни медиатори, Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой проведени мамографски прегледи с мобилен мамограф за превенция на рака на млечната жлеза.
5. Превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции в КАБКИС и мобилни медицински кабинети.	5.1. Повишаване на и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции; обучение; работа на терен;	2022 - 2024	РЗИ, здравни медиатори, Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой лица достигнати с услуги за превенция на ХИВ

6. Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност.	6.1.Провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза	2022 - 2024	РЗИ, здравни медиатори, Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой лица обхванати със скрининг за риска от туберкулоза
---	--	-------------------	--	--	--

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване.

Подцели:

- 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица.**
- 2. Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите.**
- 3. Осигуряване на заетост, вкл. чрез предприемачество на лица от ромски произход.**
- 4. Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане.**

Мерки	Дейности	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа.	1.1.Групови срещи за активно поведение на пазара на труда и участие в Ателие за търсене на работа)	2022 - 2024	ДБТ	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой лица мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа

	1.2. Насърчаване на заетостта, вкл. чрез предприемачество на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми	2022 - 2024	ДБТ	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой лица с осигурена субсидирана заетост
2. Повишаване на квалификацията вкл. преквалификация към търсени професии; 3.1. Мерки за провеждане на обучения за квалификация и преквалификация на лица от уязвимите групи.	2.1. Мерки за провеждане на обучения за квалификация и преквалификация на лица от уязвимите групи.	2022 - 2024	ДБТ	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой обхванати лица за обучения
3. Организиране на обучение за придобиване на професионална квалификация вкл. за стартиране на собствен бизнес и/или на ключова компетентност	3.1. Осигуряване на възможност за участие в организиране на мотивационни курсове.	2022 - 2024	ДБТ Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой лица завършили обучение за предприемачество, брой лица стартирали собствен бизнес.
4. Активиране на икономически неактивни лица чрез трудово медиаторство.	4.1. Мерки за включване в трудова заетост безработни чрез активиране и съдействие от трудови медиатори и психолози.	2022 - 2024	ДБТ	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой лица с осигурена заетост като трудови посредници от ромски произход
	4.2. Мерки за включване на трудови медиатори в подкрепа на	2022 - 2024	ДБТ	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой проведени информационни кампании на терен.

	процеса и провеждане на информационни кампании.				
5. Активирани лица от дейността на трудовите посредници - ромски и младежки медиатори.	5.1. Мерки за включване в трудова заетост на продължително безработни чрез активиране и съдействие от трудови медиатори и психолози.	2022 - 2024	ДБТ	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой активирани лица, от ромски произход от работата на трудовите посредници - ромски медиатори.
6. Подобряване достъпа до заетост и обучение на уязвими групи чрез предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане.	6.1. Осигуряване на възможност за участие в обучителни курсове за безработни лица:	2022 - 2024	ДБТ	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой активирани лица, от ромски произход от работата на трудовите посредници - ромски медиатори.

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги.

Подцели:

1. Осигуряване на условия за придобиване на финансово достъпни жилища и условия за въвеждане на алтернативни модели на социални жилища за домакинства от зоните с концентрация на бедност.

2. Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи.

Мерки	Дейности	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата	1.1. Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските	2022-2024	Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети	Брой извършени оценки на нуждите.

техническа инфраструктура.	квартали по отношение на инженерната инфраструктура.			и/или проекти	
2. Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали.	2.1.Идентифициране на подходящи терени.	2022-2024	Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой терени.
3. Реализиране на мерки за благоустрояване (изграждане на детски площадки и спортни зали на открито и закрито) в квартали с преобладаващо ромско население.	3.1.Подобряване на средата за живот на местните общности.	2022-2024	Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой обхванати квартали, с ромско население.
4. Съдействие за осигуряване на социални общински жилища за наймаргинализираните и уязвими общности.	4.1.Настаняване на лица и семейства в социалните жилища.	2022-2024	Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой настанени лица и семейства от уязвими групи.
5. Участие на местните общности в процеса по подготовка на проектите за финансиране.		2022-2024	Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Изготвени концепции за на фондовете на ЕС.

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Подцели:

1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.

2. . Повишаване на институционалната култура и експертния капацитет на публичните институции (в т.ч. местна администрация, съд, прокуратура и органи

на МВР) по отношение на политиките за разнообразие, равнопоставеност, достойнство и основни човешки права на ЕС. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи.

3. Повишаване на капацитета на правоприлагащите органи по отношение на борбата с престъпленията и проявите на дискриминация, насилие или омраза, основани на етническа принадлежност.

4. Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в общественния живот.

5. Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата.

6. Повишаване на гражданското участие и информираност за гражданските права и задължения на лицата, живеещи в зоните с концентрация на бедност.

Мерки	Дейности	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.Повишаване на институционалната култура и експертния капацитет на публичните институции (в т.ч. местна администрация, съд, прокуратура и органи на МВР) по отношение на политиките за разнообразие, равнопоставеност, достойнство и основни човешки права на ЕС. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи.	1.1.Проведени кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на признак "пол".	2022 - 2024	ОДМВР Община Кюстендил Съд прокуратура НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой проведени кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак

	1.2.Обучение на полицаи	2022-2024	ОДМВР - Кюстендил	В рамките на утвърждения бюджет и/или	Брой обучени служители.
--	-------------------------	-----------	-------------------	---------------------------------------	-------------------------

	ски служите ли за осъщест вяване на прегово ри с лица в риск.			проектно финансиране “	
	1.3. Обучени е на магистр ати, кандида ти за младши магистр ати, съдебни служите ли и други специал исти в сектор правосъ дие (в т.ч. представ ители на правоох ранител ните органи, админис трацията и др., с компете нтност в разглеж даната област.	2022- 2024	Съд Прокуратура Община Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проектно финансиране	Брой обучени магистрати, кандидати за младши магистрати, съдебни служители и други специалисти в сектор правосъдие.
2. Повишаване на информираност та на децата и техните семејства относно правата на детето, регламентиран	2.1. Ин форми ране и консул тиране на семејс тва.	2022 - 2024	ДСП/ОЗД социални услуги Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети	Брой консултации на семејства, деца и работещи с деца.

и в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващит е услуги за подкрепа в общността.					
	2.2.Про мотира не на Национ ална телефо нна линия за деца (НТЛД) 116 11 1	2022 г.- 2024	ДСП/ОЗД Община Кюстендил	В рамките на утвърдените бюджети	Брой промотиране на НТЛД.
3.Мониторинг и контрол по спазване правата на детето в образователни институции, лечебни заведения, социални услуги, интегрирани здравно – социално услуги за резидентна грижа, с цел недопускане на дискриминация и гарантиране правата на децата.	3.1.Пови шаване на знаният а и добиван е на практич ески умения за работа.	2022- 2024	ДСП, ОЗД Община Кюстендил РЗИ РУО	В рамките на утвърдените бюджети	Брой извършени проверки в образователни институции, лечебни заведения, социални услуги и интегрирани здравно –социално услуги за резидентна грижа По сигнал за дискриминация.
	3.2.Дей ности по предот вратяв ането и против одейст	2022- 2024	МКБППМН	В рамките на утвърдените бюджети	Брой работни срещи събития за предотвратяване и противодействие на протообществените прояви.

	вието на против общес- твенит е прояви на малоле- тните и непълн олетни те.				
--	---	--	--	--	--

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ“

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

Подцели:

1. Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.

Мерки	Дейности	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.Подкрепа на творчески проекти в областта на сценичните изкуства за създаване и разпространение на културен продукт, насочени към ромската общност, с участие на	1.1.Подпомагане на млади ромски таланти.	2022 – 2024 г.	Община Кюстендил Читалища НПО	В рамките на утвърдените бюджети	Брой проекти в областта на сценичните изкуства за създаване и разпространение на културен продукт, насочени към ромската общност.

представители на ромската общност.					
2.Подкрепа на творчески проекти в областта на книгоиздаването за развитие на българския книжен сектор.	2.1.Подпомагане на млади ромски таланти.	2022 – 2024 г.	Община Кюстендил Регионална библиотека – Кюстендил НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой подкрепени творчески проекти, насочени към издателска дейност в областта на художествената литература и изследвания в сферата на културното наследство, включително и проекти, свързани с ромската общност.
3.Повишаване на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално образование и достъп до култура чрез читалищата.	3.1.Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската.	2022 – 2024 г.	Община Кюстендил Читалища НПО	В рамките на утвърдените бюджети и/или проекти	Брой подкрепени читалища по общинските програми за развитие на читалищното дело.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Сериозността на отделните предизвикателства във всяка област на политиката и взаимозависимостта на проблемите изисква многоизмерен интегриран подход, съчетаващ инвестиции в заетост, образование, здравеопазване и жилищни условия.

За постигане на напредък в рамките на периода 2022-2024 Плана залага на следните водещи принципи:

- Превантивност на мерките – предприемане на действия за отстраняване и намаляване на причините за риск от неравнопоставеност и социално изключване;
- Ефикасност, кохерентност и ефективност – кохерентност между рамката на ЕС и други политики, инструменти за финансиране и правни инструменти на ЕС (Европа 2020, Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), антидискриминационно законодателство, разширяване). Реализиране на цели и мерки за постигане на напредък към целите за равенство, приобщаване и участие на ромите;

- Допълняемост – допълване с други стратегически документи и национални програми;

- Партньорство – поставяне на общи цели, приемане на съгласувани подходи за работа, споделяне на информация и опит между всички заинтересовани страни;

- Недопускане на дискриминация - пълноценно и активно участие на всички в обществения живот;

- Включване на лица от маргинализираните групи в дейностите по промяна на условията и начина на живот с постепенно нарастване на тяхната ангажираност до пълно обхващане на всички жители в съответното населено място.

- Иновативност в прилагане на нови подходи в политиките за равенство и приобщаване.

Политиките за приобщаване на ромите представляват неразделна част от общонационалните политики за повишаване благосъстоянието на българския народ. За тяхното постигане ще допринесат взаимно подсилващи се хоризонталните цели – равенство, приобщаване и участие:

1. Ефективно равенство: Борба за предотвратяване на прояви на антиромски нагласи и дискриминация срещу ромите като цяло;

2. Социално-икономическо приобщаване: Намаляване на бедността и социалното изключване и премахване на социално-икономическите различия между ромите и останалата част от българското общество;

3. Значително участие: Насърчаване на участието чрез овластяване, сътрудничество и доверие.

По отношение на образованието, заетостта, здравеопазването, жилищните условия са от значение:

- Повишаване на ефективния достъп до качествено приобщаващо образование;
- Повишаване на ефективния достъп до качествена и устойчива заетост;
- Подобряване на здравния статус на ромите и увеличаване на ефективния достъп до качествени здравни и социални услуги;
- Повишаване на ефективния достъп до адекватни десегрегирани жилища и основни услуги.

VII. УПРАВЛЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Общинския план за действие се приема от Общински съвет Кюстендил. Важен фактор за изпълнението на общинския план за действие е да се организира и толерира включването на всички институции, официално представени ромски организации по места, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и НПО.

Последното е съществено за гарантиране на диалог на активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с

общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на Община Кюстендил за увеличаване на просперитета и икономическото благоденствие на хората от общината.

Управлението, координацията и изпълнението на дейностите по Плана за действие на Община Кюстендил /2022-2024/, в изпълнение на Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите /2022-2030/, ще се извършва от експертите на община Кюстендил, като водеща институция на местно ниво в провеждане на интеграционните политики. Мониторингът на Плана за действие на община Кюстендил /2022-2024/, ще се осъществява чрез периодично, ежегодно събиране и анализиране на актуална информация от всички заинтересовани страни, както и съгласуване на мерките.

Съгласували:

1. Радмила Рангелова

Зам.-кмет "Социални услуги, програми и проекти"

2. Надя Каратова

Зам. - кмет "Икономика и финанси"

3. Инж. Росица Плачкова

Зам. - кмет "Инвестиционна политика и регионално развитие"

4. Виктор Янев

Зам, - кмет "Култура, образование, туризъм, младежки дейности и спорт"

Изготвили:

1. Нели Петкова

Директор дирекция „Култура, образование, туризъм, младежки дейности и спорт“

2. Светослава Макенджиева

Началник отдел „СД“

3. Васил Велинов

Началник отдел „Здравеопазване и жилищна политика“

4. Димитринка Укалска

Началник отдел „Култура и духовно развитие“